

Frågor från Sotningskonferensen 2020 (inkomna via Menti)

Frågor till Storstockholms Brandförsvär, SSBF:

Vad är det för digital plattform som används till kontrollboken?

Svar från SSBF: Vi har tagit fram en modul i Helios där vi samlar alla kontrollböcker. Det startar med nya avtal så hitintills endast Stockholm stad. Där har vi en löpande överföring mellan entreprenör och ssbf 1 gång per månad. Det innebär att fastighetsuppgifter uppdateras varje månad för entreprenörer. Och ssbf kan följa fristuppfyllnad månatligen.

Hur säkerställdes hanteringen av kontrollboken, vilket system används och hur sker rapportering till systemet?

Svar från SSBF: Vi har utgått från inlämnade excel-ark från kontrollboken och sedan genom kontakt med både entreprenör och Sotdata och Ritz tolkat och hanterat uppgifterna. De andra två frågorna är svaret ovan med Helios. Och sedan tekniska beskrivningar som känns för omfattande att gå in på nu.

Hur stor andel av BSK och sotning sker idag samordnat?

Svar från SSBF: Avtal startade 1 april och då började avtal för samordnad sotning och brandskyddskontroll i Sthlm stad. Dvs 1 av våra 9 kommuner. Avtalsuppföljning sker senare i september så vi har inga siffror ännu på hur många tjänster som är samordnade.

Tänker man även utföra BSK "nerifrån" och hur ska det gå till?

Svar från SSBF: Det finns inte krav på att bsk ska ske nedifrån. Men samtliga avtalade entreprenörer i sthlm stad har angett i anbud att de vid tillfälle där det finns bristande takskydd, utför bsk nedifrån om det är tekniskt möjligt. Vi har entreprenörer som av egen vilja ändå gör båda tjänsterna nedifrån pga effektivitet och resultat.

Lyckades ni utse en entreprenör eller fick ni lotta?

Svar från SSBF: Det fanns vinnande entreprenörer till samtliga 6 sotningsdistrikt, utifrån kvalitet. Ingen lottning mao.

Hur gick det efter tilldelningsbeslutet, med tanke på den relativt "fria" svarsformen? Blev det överklagat, och i så fall, hur gick det? I min erfarenhet medför upphandling på kvalitet och fira svarsformer att det är lättare att överklaga.

Svar från SSBF: Ingen överklagan.

Har ni fått någon feedback från entreprenören som sökt eller övervägt att söka entreprenaden? Vad tyckte de om upphandlingen?

Svar från SSBF: Vi har fått både positiv och negativ feedback på upphandlingen, men det positiva har varit övervägande och då var några av synpunkterna att det var genomarbetat och tydligt.

Frågor till SSR angående upphandling:

Hur ser SSR på medlemmar som "behållit" kopia på kontrollbok efter utgången avtal?

Svar från SSR: Vi har diskuterat frågan tidigare och har som ett generellt svar pekat på att GDPR reglerar detta då det måste finnas en legal grund för att hantera och spara personuppgifter. Några exempel är garantitider, bokföringsregler, avtal och överenskommelser. Dessa exempel kan medföra en skyldighet som gäller även efter utgången avtalstid. De personuppgifterna som då sparas måste då ha en tydlig koppling till det rättsliga motivet. Övriga uppgifter skall inte sparas. SSR rekommendera entreprenörer och kommuner att även reglera detta i avtalet.

Frågor till Rtj Emmaboda-Torsås:

Vilket datastöd använder ni till kontrollboken?

Svar från Rtj Emmaboda-Torsås: Vi har registret i Sotdata!

Får entreprenören inloggning under avtalsperiod eller hur funkar det rent praktiskt?

Svar från Rtj Emmaboda-Torsås: Ja entreprenören har inloggning till kommunens server, fungerar sådär entreprenören har ibland svårt att få hjälp när något strular men i huvudsak fungerar det bra.

Lars Anderman förespråkade att det bör vara samma utförare som gör både BSK och sotning. Vad tycker ni?

Svar från Rtj Emmaboda-Torsås: Det finns både för och nackdelar med att vara två utförare. Räddningstjänstförbundet jobbar just nu med att eventuellt ta in även rengöringen inom räddningstjänsten. Där ser vi fördelar med att kunna utbilda sotarna inom räddningstjänsten och kunna använda dem som framskjuten enhet då de rör sig över stora ytor i kommunen och ibland har väldigt nära till en händelse och kan avbryta händelseförloppet. Dessutom så kan räddningstjänsten med sina sotare göra bostadbesök och informera om brandskydd i bostad vilket vi tror kan vara en möjlighet att få ner antalet bostadsbränder i helhet o inte bara bränder som är eldstadsrelaterade. Svaret blir att vi tycker att det är bättre att ha samma utförare som både BSK och sotning och att det finns stora vinster med att ha det inom den kommunala räddningstjänsten.

Hur kvalitetssäkrar ni brandskyddskontrollerna?

Svar från Rtj Emmaboda-Torsås: Vi är en liten organisation med 2 stycken brandskyddskontrollanter och en chef därför har vi inget dokumenterat eller formellt kvalitetssäkringssystem för arbetet med brandskyddskontroller. Vi tar in felanmälan och har personlig respons och det är i sig ett kvalitetssäkringssystem (eller åtminstone del av ett). Vi jobbar också mycket med erfarenhetsutbyte där vi diskuterar våra kontroller i hur

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

vi skriver, vad vi ska skriva i våra tjänsteanteckningar och även hur vi ska utföra själva kontrollen. T.ex. ett föreläggande skrivs av kontrollanten i samråd med sin kollega därefter så kontrollerar chefen skrivelsen och skickar ut den till fastighetsägaren.

Vi har diskuterat att ta fram dokument på hur vi ska hantera och kvalitetssäkra kontrollerna men det arbetet kommer att ske först när eller om vi blir en större organisation. Som vi ser det nu så har vi få klagomål och diskussioner med kunder om hur vida vi håller kvalité på kontrollerna eller inte.

Hur ser ni på personalrekrytering i framtiden?

Svar från Rtj Emmaboda-Torsås: Om vi får in sotningen inom räddningstjänsten har vi möjlighet att kunna utbilda sotare via lärlingar som läser vidare liksom vi gör med våra brandmän som vill utbilda sig till styrkeledare och räddningsledare. Det blir samma utbildningstrappa som vi redan har inom organisationen, därigenom tror vi att, vi kan ha en viss egen personalförsörjning.

Frågor till Räddningstjänsten Storgöteborg, RSG:

Kan kunden själv ändra tid via nätet?

Svar från RSG: Nej, det är ingen funktion som vi har.

Tar ert nya arbetssätt mycket längre tid? Har ni behövt justera taxan efter ert nya arbetssätt?

Svar från RSG: Nej, däremot har vi en funktion som säkerställer att vi jobbar rättssäkert. Taxan var redan fastställd av respektive kommun innan det ”nya” arbetssättet infördes.

Generella frågor:

Hur ska man som entreprenör gå vidare om inte kund betalar sin faktura? Man har anlitat inkasso och sen kronofogden. Och kund fortfarande inte kan betala. Ska man fortsätta att utföra arbetet? Kan man debitera kommunen?

Svar: Se svar på frågan under

Om en fastighetsägare inte betalar avgiften och redan har ärenden hos kronofogden, kan man låta bli att rengöra och sätta nyttjandeförbud av den anledningen?

Svar från MSB: Kommunen har ansvar för att BRSK och rengöring kommer till stånd. Ges det inga sådana möjligheter till avsteg i avtalet mellan kommunen och utföraren så innebär det att sotning/brsk ska utföras av den som har avtalet. Får sedan utföraren en fordran på den enskilde får utföraren driva detta via inkasso och/eller kronofogden.

RSG tog upp frågan om en alternativ utbildningsväg till att bli skorstensfejartekniker. För att inte hindra kommun och RTJ från att ha brandskyddskontrollen i egen regi är detta en viktig fråga. Vad har MSB för kommentarer kring detta?

Svar från MSB: Detta är en fråga som lyfts med jämna mellanrum. MSB har hittills inte ansett att det funnits stöd för att ändra hela utbildningssystemet för att några kommuner "tagit hem" brandskyddskontrollen. MSB ser dock att det i framtiden möjligen kan uppstå rekryteringsproblem pga av att det inte utbildas tillräckligt med behöriga brandskyddskontrollanter. När det inträffar behöver MSB titta på den frågan.

Just nu har området förebyggande av eldstadsrelaterad brand medvind och enligt data ifrån kommunens räddningstjänster så är trenden att eldstadsrelaterad brand har minskat det senaste decenniet. Därför måste en sådan systemändring dessutom föregås av en utredning som kommer till slutsatsen att ett annat utbildningssystem eller en ökad utbildningstakt är den åtgärd som bäst både löser den uppkomna situationen men även ser till att det inte blir ett sämre brandskydd.

Allmän fråga angående hela konferensen: Varför finns det inte någon motpart till brandskyddskontroll i kommunal regi, till exempel brandskyddskontroll i privat regi eller ännu mer intressant privat regi för sotning med kommunal brandskyddskontroll?

Svar från MSB: Ämnet privat regi för sotning och kommunal för brandskyddskontroll redovisades ur RSGs perspektiv. Kanske inte så mycket de privata entreprenörernas perspektiv dock.

Oftast tas de frågor upp som är aktuella och har någon sorts nyhetsvärde. Inför konferensen skickades ut förfrågningar om vilka frågor som skulle vara intressanta att ta upp. Varken i förslagen som kom in eller i programgruppen, som bestod av två representanter ifrån SSR, två ifrån MSB och en ifrån SKR, såg vi att det skulle finnas ett sådant intresse.

Under de konferenser som varit har det vid ett antal tillfällen föredragits om olika lösningar på problem som finns.

Om nästa programgrupp tar upp det eller om det finns önskemål av flera än en att ta upp frågan ur en privat utförarens perspektiv vid nästa konferens så är det kanske en alldeles utmärkt idé till programpunkt vid nästa konferens.

När en räddningstjänst väljer att ta in brandskyddskontrollen har dem flesta valt att lägga ut sotning på upphandling. I dessa upphandlingar finns det alltid kravställningar som alla ska uppnå men också som oftast mervärden som ex. tillgänglighet på växel från morgon till kväll, miljövänliga arbetsmetoder och transportsätt, utförandet av tjänst på kvällstid, sms påminnelse, bokning via webb, socialt ansvar med rekrytering för att motverka utanförskap m.m. Dessa mervärden som beskrivs, om de inte utförs av räddningstjänsten som väljer att ta in kontrollen, innebär inte det att servicen och samhällsnyttan till medborgarna blir sämre när brandskyddskontrollen tas in till räddningstjänst/kommun?

Svar från RSG: Vi upplever att vi lever upp till samma krav som vi har ställt på våra upphandlade leverantörer och därmed får medborgarna minst samma service.

Frågor under Johan Rådmans föreläsning om rättsfall:

Glidskydd som monteras i hängrännan – är det godkänt? Hur ska ett korrekt glidskydd monteras?

Svar från MSB: Detta är en detaljfråga som regleras av bygglagstiftningen, dess föreskrifter, allmänna råd, godkännandeprocess och praxis. På Boverkets hemsida går att läsa om vilka takskyddsanordningar som är rekommenderade och vilken hållfasthet som krävs.

Kan en brandskyddskontrollant förelägga om godkänt takskydd för att komplettera med anordning så att det uppfyller arbetsmiljöverkets regler för personligt skydd (infästning för livlina etc).

Svar från MSB: Nej det är, med stöd av det som sagts under föreläsningen, inte möjligt. Däremot så har Arbetsmiljöverket mandat att förelägga om åtgärder på arbetsmiljöområdet.

Kammarrätten säger att man enligt LSO inte kan kräva taksäkerhet på fastighet. Min skogsfastighet har inga byggnader så där behövs ingen taksäkerhet. Borde inte våra rättsinstanser veta skillnaden på byggnad och fastighet.

Svar från MSB: Givetvis pratar vi/de alltid om byggnader när det kommer till kravställan om taksäkerhet. Som kurios kan nämnas att det är högst ovanligt att myndigheter ställer krav om takskyddanordningar på fastigheter där det ingen byggnad finns.

Frågor under pass om egenotning:

Kan vi begära friskintyg för att säkerställa att personen kan utföra egenotning. Tänker på att många egenotare är äldre. Kan man tvinga upp egenotaren på taket för att visa att de kan utföra arbetet? Så dom inte ber grannpojken springa upp. Vissa egenotare är 70+.

Svar från MSB: Nej, om sotningen missköts (kan framkomma vid BSK) så kan kommunen dock återta medgivandet.

Kan man utföra brandskyddskontrollerna oftare hos egenotare?

Svar från MSB: Nej

Bör det finnas en angiven tid för hur länge tillståndet för egenotning ska gälla? Eller ska det gälla livet ut?

Svar från MSB: Det är upp till kommunen att formulera sina medgivanden.

Om man ställer skall-krav på kvalitet i upphandlingarna ska då inte annan behörig sotare uppvisa samma kvalitet?

Svar från MSB: Det enda kravet som ska/måste vara uppfyllt av egensotaren är att sotningen ska ske på ett ur brandskyddssynpunkt säkert sätt. Kommunen kan alltså inte ställa krav om telefontider, tillgänglighet, aviseringstider genustänk etc, på egensotaren. Överenskommelse med en entreprenör som ska utföra s.k. egensotning är i egensotningsfallet ett eget/privat civilrättsligt avtal mellan fastighetsägaren och egensotningsutföraren.

Att kommunen tar upp andra kvalitetsfrågor i upphandlingen och avtalstexten är för att kommunen vill reglera det förfarande som kommunen tagit på sig att upphandla för alla andra än de som har beviljats egensotning.

Att som fastighetsägare upphandla annan sotare är som att upphandla vilken tjänst som helst. Konsumentvägledningen i vår kommun rekommenderar därför att det skrivs avtal.

Svar från MSB: Det viktiga är att det finns ett avtal. Inte att det är skriftligt. Men visst kan det vara att rekommendera ett skriftligt. Men så är det med alla avtal.

Fråga till MSB. Om kommun ställt krav på tjänst i upphandling. Och det gäller som ni sa att det är skäligt att ställa samma krav på annan utförare/ ES. Ska/kan det då även gälla bakåt? Retroaktivt? Kan gamla medgivanden ryckas upp och behöva göras om?

Svar från MSB: Nej det är inte skäligt att ställa samma krav om ”tjänst” på egensotaren. Nej kommunen kan inte av den orsaken riva upp gamla medgivanden och det är således inte möjligt att ställa kravet retroaktivt heller.

Inte ens om det varit möjligt att ställa det kravet om tjänst på en egensotare kan kommunen ta tillbaka ett medgivande på den grunden. Ett medgivande om egensotning är vad som kallas ”gynnade förvaltningsbeslut” och är omgärdat av regler för återtagande. Återtagande kan endast ske på de i förväg angivna förhållanden som finns i beslutet om medgivande samt om det uppstått en ny oacceptabel risk eller att det framkommit att den som fått medgivandet farit med osanning på ett sätt som gör att beslutet kan återtas. Detta har prövats vid ett flertal tillfällen på andra områden, men gäller även för medgivande om egensotning.

Var i regelverket finns det stöd för att hitta på en egen modell för det som faktiskt är egensotning även om det är med annan entreprenör?

Svar från MSB: Det är i princip ingen egen modell utan förutom prövning av kompetens för att kunna utföra sotningen på ett ur brandskyddssynpunkt säkert sätt så följer det sen gängse/vanliga bestämmelser om civilrättsliga avtal mellan två parter där en är konsument och den andra är tjänstesäljare. (konsumenttjänstlagen, avtalslagen etc.) Det framgår av förarbeten till lagen att egensotning kan ske av annan behörig sotare än den som kommunen handlat upp.

Frågor under pass om taxor:

Objektspriset i taxan är ju som oftast baserat på minuter. Hur lång tid det "ska" ta att sota eller brandskyddskontrollera ett objekt och utifrån det bestäms en summa. Men, dessa minuter som framräknats, hur fastställs dem? Av vem? Revideras minuterna varje år? Tjänsterna, i både utförande och tillgänglighet, (Såsom sotning nedifrån, Utvecklingen av protokollskrivningen och hanteringen, körtider, om/avbokningar osv) förändras och utvecklas ju för varje år.

Svar från SSR: De tider som ligger till grund för objektspriserna kommer i regel från den tidsstudie som genomfördes mellan 1971 och 1974 och är en genomsnittlig tid på olika objekttyper. 1987 gjordes en kontrollstudie där vissa tider reglerades t.ex. ökade tiden för vanliga braskaminer ifrån 20 minuter till 22,5 minuter men de flesta objektstiderna blev orörda då man kunde konstatera att tiderna stämde väl. Fram till och med 1998 förhandlades alla taxor fram via dåvarande Kommunalförbundet och SSR. Det var då samma objektstider över hela landet i stort (fanns vissa undantag) samma timpris men olika inställelsetider beroende på distriktens storlek och objekttäthet. Efter 1998 har det varit upp till varje kommun att förhandla taxan med respektive sotningsföretag och därmed har även olika varianter på tider, timpriser och inställelsetider börjat dyka upp. Det som idag tas fram av SKR och SSR är ett sotningsindex som enbart tar höjd för löneökningar samt konsumentprisindex.

I och med brandskyddskontrollens införande 2004 gjordes också en tidsstudie på hur lång tid en kontroll tog att genomföra. Denna tidsstudie har legat som en rekommendation till kommunerna vid beslut av tidssättning för brandskyddskontrollens genomförande och har inte förhandlats på nationell nivå.

Beräkning av inställelsetiden har tidigare genomförts genom en speciell mall där man räknar fram en genomsnittlig tid för att transportera sig till alla fastigheter med objekt inom ett distrikt. Denna tid behöver som vi ser det räknas om mer regelbundet på grund av förändringar i objekttäthet, ändrade frister samt att många objekt med täta sotningsfrister byts ut mot objekt med glesare sotningsfrister. Objektstiderna behöver också många gånger ses över då dessa är framtagna med de förutsättningar vi hade på 70- och 80-talet. Idag kan det vara svårare att komma in i fastigheter, vi har ökade krav på möjlighet till mer specifika tider, ökad möjlighet till ombokningar men även mer komplexa eldstäder än tidigare. SSR ser ett stort behov att titta på frågan kring taxorna, vilket vi även gör i samband med vårt projekt Arbetsmiljösäker sotning.

Svar från SKR: Det är kommunen som ansvarar för och fastställer taxan för rengöring och brandskyddskontroll, utifrån det regelverk som gäller för taxor och avgifter, se SKR:s presentation på sotningskonferensen. Taxan per objekt kan t.ex. basera sig på erfarenhet från tidigare år eller tidsstudier. Vid förändringar av arbetssätt och uppgifter kan taxan ev. behöva justeras.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Frågor angående arbetsmiljö:

Hur ställer sig SKR till att taxan för sotning måste höjas i samband med stavsothning? Då det finns risker med att arbeta på det gamla sättet.

Svar från SKR: SKR anser att det är angeläget att arbetsmiljön förbättras. Vid förändringar av arbetssätt och uppgifter kan taxan ev. behöva justeras. SKR har inte tagit ställning eller gjort någon bedömning hur stavsothning påverkar arbetstid eller andra effekter såsom ev. minskade sjukskrivningar och arbetsskador samt t.ex. möjligheter till mer dialog med ägare/innehavare. Det är upp till varje kommun att fastställa taxan.

Frågor under frågestund med Johan och Håkan (MSB):

Går det göra ändringar i villkoren efter upphandlingen är klar. Exempelvis att både entreprenör och beställare vill ändra aviseringstiden? (Tiden för när sotaren ska vara på plats)

Svar från MSB: Att ändra villkoren i avtalet efter att upphandlingen är klar kan vara komplicerat. Om ni är osäkra bör ni kontakta en jurist eller den upphandlingsansvarige. Aviseringstiderna kan i upphandlingsförfarandet ha varit avgörande för vem som vann upphandlingen.

Vems ansvar är det att registrera sotningsdatum i kontrollboken vid egensothning?

Svar från MSB: Det ska framgå av medgivandet! Alla förutsättningar som kommunen vill ska gälla vid och för medgivandet ska kommunen ta med i beslutet om medgivande. Läs särskilt det som finns att läsa om ”gynnande förvaltningsbeslut”.